۱۳۹۷ له معارفه د ملاتړ کال
سرمایه گزاری در معارف، سرمایه گزاری بر آیندهٔ کشور است

سال تاسیس ۱۳۸۱ شماره مسلسل ۲۴۴ ماه قوس سال ۱۳۹۷

معارف

اوونیزه
هفته نامه

د پوهنې وزارت خبري، ادبي او ټولنیزه خپرونه

سرمقاله:

د ژمي رخصتۍ د زده کړې ښه فرصت دی

راځئ چې خپل تیر ښوونیز کال ته یوه ځغلنده کتنه وکړو، خپلې مثبتې او منفي کړنې وارزوو، مثبتو کړنو ته دوام ورکړو او دمنفي کړنو څخه ځان وساتو اوس چې کلنۍ آزموینې پای ته رسیدلې دي او د نوي تعلیمی کاَل لپاره یو طلایي فرصت په لاس راغلی باید له دې فرصت څخه په سمه توګه ګټه پورته کړو همدې فرصت ته په کتو له ځان سره دا ژمنه وکړو چې د راتلونکي ښوونیز کال لپاره خپلې ټولې درسي ستونزې حل او دنوي کال لپاره چمتو و اوسو، د ژمنیو رخصتیو لپاره یو داسې مهال ویش جوړ کړو چې په هغه کې د خپلو دیني فرایضو، تفریح او درس وختونه په ګوته شوي وي، د خپلو زده کړو لپاره داسې یو اساسی هدف له ځان سره ولرو چې نه یواځې دا چې درسي ستونزې مو حل کړو بلکه هر هغه څه چې زده کوو هغه په ورځنیو چاروکې هم پلي کړو، بله اساسي خبره دا ده چې په اوسنیو شرایطو کې ستاسو دنده یواځې او یواځې د پوهې او علم لاسته راوړل دي تر خپل وس او توان پورې هڅه وکړئ تر څو د علم او پوهې په ګاڼه ځانونه سمبال کړئ او د خپلو زده کړو په ختمیدوسره هیواد او خلکو ته د ښه خدمت جوګه شئ نو له دې کبله تاسو د ژمي په موسوم کې ترخپل وس او توان پورې په خپلو زده کړو کې هڅه وکړئ هر هغه څه چې زده کوی یواځې د دې لپاره نه وي چې له یوه ټولګي څخه یوه پورته...

۲مخ

د چهاردهي منځني ښوونځي ته دري پوړیزه ودانۍ جوړېږي

د لغمان ولایت د مرکز اړوند د چهاردهي منځني ښوونځي د نوې ودانۍ د جوړېدو چارې د دې ولایت له والي ښاغلي محمد آصف ننګ، د پوهنې رئیس عبدالله حمیدي او یو شمېر نورو سیمه ییزو چارواکو لخوا د یو لړ مراسمو په ترخ کې پیل شوې
.د لغمان د پوهنې ریيس عبدالله حمیدي وایي، چې یاد ښوونځي ته په پنځه جریبه ځمکه کې په پاخه او اساسي ډول نوې درې پوړیزه ودانۍ جوړېږي، چې څه باندې ۴۱ میلیونه افغانۍ لګښت پرې راځي. دغه پیسې د پوهنې وزارت له پرمختیایي بودیجې څخه ورکول کېږي. ښاغلی حمیدي زیاتوي، یاده ودانۍ به ۳۰ تدریسي او اداري خونې، ۴۳۴ متره د احاطې دېوال، د اوبو څښلو څاه، سولر سیستم، د ۶۰۰ زده کوونکو لپاره دوه کسیزه مېزونه او څوکۍ، ۱۰ تشنابونه او نورې اړوندې ښوونیزې آسانتیاوې ولري . په هغه غونډه کې چې له همدې امله جوړه شوې وهد لغمان والي ښاغلي محمد آصف ننګ د خپلو خبرو په ترخ کې د علم او پوهې پر ارزښت خبرې وکړې او له اوسني حالته یې د افغان ولس د ژغورنې یوازینۍ لاره علم او پوهه وبلله. ښاغلي ننګ د ښوونیزو مرکزونو په ساتلو کې ولسونه همکارۍ ته را وبلل او ژمنه یې وکړه، چې ددې ولایت په تعلیمي نظام کې شته ستونزو ته به رسېدنه کوي او زده کوونکو ته به لازمې آسانتیاوې برابرې کړي .د یادولو وړ ده، چې د چهاردهي منځني ښوونځي شاوخوا ۱۵۰۰ زده کوونکي به تر راتلونکي یوه کاله د زده کړو خوندي تدریسي چاپېریال ته لاسرسی ومومي .

دکتر محمد میرویس بلخی به ولایت کاپیسا سفر نمود

دکتر محمد میرویس بلخی سرپرست وزارت معارف برای بررسی وضعیت معارف ولایت کاپیسا با هیئت بلند رتبه دولتی عازم این ولایت شدند.در این سفر دکتر محمد میرویس بلخی سرپرست وزارت معارف با جمعی از اساتید و کارمندان ریاست معارف ولایت کاپیسا دیدار نموده هفت باب مکتب که به کمک مالی مردم کوریای جنوبی جدیداً درین ولایت اعمار گردیده بود به بهره برداری سپردند. دکتر محمد میرویس بلخی سرپرست وزارت معارف در سخنرانی خویش از دست آورد ها و حمایت شان برای ولایت کاپیسا یاد آوری نموده گفتند: "کاپیسا مهد دانش و معرفت است، تاریخ جهان ثابت ساخته است کسی که به نام "پانینی" در سده چهارم پیش از میلاد دستور زبان کاملی برای زبان و ادبیات سانسکریت...

ص۲

امضاء تفاهمنامه میان وزارت معارف و نهاد هنر سالار

تفاهمنامه همکاری متقابل میان وزارت معارف و نهاد فرهنگی- هنری "هنرسالار" امضا شد.
این تفاهمنامه اخیراً با حضورداشت دکتر "محمد میرویس بلخی" سرپرست وزارت معارف و "امید شریفی" رئیس نهاد هنرسالار در وزارت معارف به امضأ رسید .
براساس این تفاهمنامه قرار است نهاد هنرسالار در قالب دیوارنگاری مکاتب، اهداف و برنامه‌های وزارت معارف را به تصویر بکشد.
دکتر "محمد میرویس بلخی" سرپرست وزارت معارف در جریان امضای این تفاهمنامه از نهاد هنر سالار خواست تا در دهه معارف در جهت آموزش هر چه بهتر مفاهیم تعلیمی و تربیتی به شکل دیوارنگاری در مکاتب همکاری داشته باشد.
"امید شریفی" رئیس نهاد هنرسالار نیز ضمن ابراز خرسندی از امضای این تفاهمنامه با وزارت معارف وعده همکاری سپرد تا در دهه معارف با تخلیق سوژه های مفید و مثمر گامی در جهت آموزش‌های فردی و اجتماعی شاگردان بردارند.
گفتنی است در حال حاضر دیوارنگاری یک مکتب در قندهار و شش مکتب در کابل در قالب این تفاهمنامه آغاز شده و قرار است به مرور زمان این طرح در مکاتب سراسر افغانستان اجرا شود.

افتتاح برنامهٔ آموزش عالی رهبران څارندوی

د پوهنې سرپرست د کابل ولایت د پوهنې اړوندو ستونزو پر حل ټینګار وکړ

ډاکتر محمد میرویس بلخي د خصوصي ښوونځیو د اتحادیې له غړو سره وکتل

لغمان کې د زده کوونکو د ساینسي تجربو نندارتون جوړ شو

د لغمان ولایت د مرکز اړوند د څلورو ښوونځیو د یو شمېر زده کوونکو د ساینسي مضامینو د علمي تجربو نندارتون جوړ شو. په یاد نندارتون کې د زده کوونکو په لاس بېلابېل جوړ شوي توکي ننداري ته ایښودل شوي دي .
یاد پروګرام د شهید ډاکتر عبدالله لغماني لېسې په انګړ کې د داریپ موسسې او ساینس مدیریت لخوا جوړ شوی، چې د ډاکتر عبدالله لغماني، مهتر لمک، علي خېلو او هرمل ښوونځیو د زده کوونکو علمي تجربې پکې وړاندې شوي.
د لغمان د پوهنې رئیس عبدالله حمیدي د دا ډول نندارتونونو جوړول د زده کوونکو په ذهني او فکري وده کې خورا مهم وبلل او په دې برخه کې یې د هغوی هڅې او کوښښونه وستایل. ښاغلي حمیدي د یاد نندارتون د جوړېدو له امله له داریپ موسسې څخه مننه وکړه او هیله یې وښوده، چې دا ډول علمي تجربې به ددې ولایت په نورو ښوونځیو کې هم عملي شي. د پروګرام په پای کې د یادو څلورو ښوونځیو زده کوونکو، ښوونکو او مدیرانو ته ستاینلیکونه او ډالۍ هم ورکړل شوې .

سرمقاله:

د ژمي رخصتي د ...

ټولګي تـه خانونـه ورسـوی بلکـې زده کـړی بایـد تـر مرګـه لـه تاسـو سـره وي او د ضـرورت پـه وخـت کـې تـري ګټـه پورتـه کـړئ درانـه ښـوونکي هـم بایـد دي ټکـي تـه پـام وکـړي چـې دهیواد حالاتو تـه پـه کتـو سـره پـه خپـل تدریسـي بهیـر کـې سـتر او مثبـت بدلونونـه راولـي، لـه هغـو لارو چـارو او میتودونـو څخـه پـه تـدریس کـې کـار واخلـي کـوم چـې پـه نـړی کـې منـل شـوي دي. دلتـه د پـام وړ خبـره درنـو کورنیـو تـه هـم متوجـه کیـږي کـورنی هـم بایـد د خپـل مسـوولیت پـه درک کولـو سـره بایـد د خپلـو بچیـانو د زده کـړې پـه بهیـر کـې ډیـر پـام وکـړي او دخپلـو بچیـانو د درسـي سـتونزو پـه حـل کولـو کـې دې د اداري او ښـوونکو سـره پـه اړیکـه کـې و اوسـي ترڅـو پـه مناسـب وخـت کـې د دوی د اولادونـو درسـي او نـورو سـتونزو تـه د پـای ټکـی کیښـودل شـي. د پـوهنې وزارت لـه هڅـو داسـې ښـکاري چـې د هیـواد د تعلیمـي نظـام پـه پیاوړتیـا کـې تـر بـل هـر وخـت ډیـر ژمـن دی او هڅـه کـوي تـر څـو پـه هیـواد کـې د ښـوونیز نظـام سـتنې نـوري هـم ټینګـې کـړي پـوهنې وزارت لـه تاسـو درنـو هیـواد والوپـه کلکـه غـواړي تـر څـو د پـوهنې وزارت سـره همغـږي شـي ترڅـو دغـه سـتر کـاروان پـه بریـالیتوب سـره خپـل هـدف تـه ورسـوو.

تخار کې د معارف اړوند ۷ پروژې پرانیستل شوې

د تخار ولایت په فرخار ولسوالی کې د معارف اړوند ۷ بشپړې شـوې پروژې د یو لړ مراسمو پـه تـرځ کې پرانیستل شوې .

په دغو پروژو کې ۵ ښوونځي، یو دارالعلوم او د لس بابه ښوونځیو د احاطې دیوالونه شامل دي، چې شاوخوا ۱۰۰ میلیونه افغانی لګښت پرې راغلی دی .

د تخار پوهنې ریاست په دې ولایت کې د پوهنې د متوازنې ودې او پیاوړتیا په موخه جدي هلې ځلې کوي او ډاډ ورکوي، چې د یادو پروژو تر څنګ به نور پروژې هم پلي کړي.

بقیه صفحه اول

دکتر محمد میرویس...

تدوین کرد و توانست به مدت دو هزار سال الگوی اصلی دستور های زبان باشد از سرزمین کاپیسا بود.

دکتر بلخی افزود: من باور دارم کـه در این خطه باستانی "پانینی" های وجود دارد که میتواند برای نسل های آینده افغانستان میراث خوب از خود بجا بگذارند .دکتر محمد میرویس بلخی در جلسه دیدار با کارمندان ریاست معارف ولایت کاپیسا از پیشنهاد ها و نظریات کارمندان در پیوند به بهتر شدن وضعیت معارف این ولایت اظهار خرسندی نموده تذکر داد: شغل هر کارمند معارف دارای دو مصداق است، یکی آن خدمت به وطن و دوم عبادت کـه هردوی ایـن مصداق در رفتار کارمندان معارف ولایت کاپیسا دیده میشود. ولایت کاپیسا کـه دارای ۲۳۷ باب مکتب، ۳۶ باب مدرسه، ۱۳۲۲۸۷ شاگرد، ۳۱۸۵ معلم و یک دارالمعلمین بوده و بر اساس آخرین آمار دروازه همه مکاتب در این ولایت به روی شاگردان باز میباشد محترم میرویس بلخی در ملاقاتی کـه بـا والی ولایت کاپیسا داشت از حمایت های والی ولایت کاپیسا در عرصه آموزش و پرورش قدر دانی نموده گفت: "افغانستان در آغاز دهه حمایت از معارف قرار دارد، حمایت مردم و مقامات عالی رتبه دولتی در این عرصه میتواند آینده با ثبات و توسعه یافته این کشور را رقم زند. عبداللطیف مراد والی ولایت کاپیسا از دست آورد های اخیر وزارت معارف و ترتیب استراتیژی جدید برای بهتر شدن وضعیت معارف در سطح کشور اظهار امیدواری نموده و برای حمایت از معارف ولایت کاپیسا اذعان داشت: من منحیث یک سرباز آماده پذیرفتن همه مشقت ها و سختی برای حمایت از معارف بوده و وعده میدهم که از هیچ نوع همکاری در این عرصه دریغ نخواهم کرد.همچنان دکتر محمد میرویس بلخی سرپرست وزارت معارف از دارالعلوم امام عظم (رح) دیدار نموده. جایگاه مدارس و دارالعلوم ها مکاتب و پوهنتون های امروزی در افغانستان و منطقه را میراث این مدارس عنوان کرد. دکتر بلخی برای رفع مشکل کمبود کتاب تخصصی برای مدارس و دارالعلوم ها نوید داد که وزارت معارف افغانستان پس از تسلیم شدن مطبعه نبراسکا از سوی وزارت اطلاعات و فرهنگ قادر به چاپ کتاب های زیادی برای معارف است که یکی از وظایف این مطبعه چاپ کتب علوم دینی خواهد بود.

۸۶ باب مکاتب مسدود شده در ولایت جوزجان بازگشایی گردید

ریاست معارف جوزجان خبر داده است، تمامی مکاتبی که از یکسال بدینسو به

اثر جنگها و نفوذ مخالفان مسلح دولت مسدود شده بودند بازگشایی گردیده است. عبدالحی یشین رئیس معارف آن ولایت طی مصاحبهٔ اختصاصی با هفته نامه معارف گفت که این مکاتب در شش ماه اول سال جاری تعلیمی بازگشایی شده است. تعداد مجموعی این مکاتب ۸۶ باب بوده که در ولسوالی های درزاب، فیض آباد و قوشتیپه مسدود گردیده بود.

رئیس معارف جوزجان در مورد وضعیت کلی معارف در آن ولایت گفت که جمعاً ۴۰۵ باب مکتب و نهاد تعلیمی و تربیتی فعال بوده که از آن جمله به تعداد ۳۴۹ باب مکتب تعلیمات عمومی، ۲۴ باب مدرسه دینی و دارالحفاظ، ۶۰ باب مکتب تخنیکی و مسلکی و ۵ باب هم مکتب سوادحیاتی و هم چنان یک باب دارالمعلمین و ۸ باب مرکز حمایوی تربیه معلم نیز برای نسل جدید کشور خدمات تعلیمی را فراهم می سازد. در این مراکز جمعاً ۱۹۹۴۱۱ شاگرد اعم از ذکور و اناث مصروف فراگیری علم بوده که از سوی ۴۶۸۱ استاد امور تدریس آنها پیش برده می شود.رئیس معارف ولایت جوزجان می گوید که مکاتب مسدود به اثر تلاش های ریاست معارف در همکاری با مردم شریف و معارف دوست این ولایت به خصوص علمای کرام، شورای محترم ولایتی و شخصیت های تأثیر گزار بازگشایی شده که زمینه ادامهٔ تعلیم برای ۳۲۶۰۴ تن شاگرد از جمله ۱۴۰۷۹ دختر را فراهم نموده است. به گفته او تلاش جریان دارد که در طول امسال تمامی مکاتب مسدود در این ولایت دوباره فعال گردد.

رئیس معارف جوزجان می گوید کـه در بخش تعمیر مکاتب نیز فعالیتهای آغاز شده و اخیراً سنگ تهداب تعمیر ده صنفی نسوان کوک گنبد در شهر شبرغان گذاشته شد و هم چنان کار ساختمانی متوسطه های چهار پیکال، قوچین و ابتدائیه های فابریکه نفت و ترکستان تکمیل و به معرض استفاده شاگردان قرار گرفته است. هکذا دو باب مکتب در مرکز به نام های شیخ آباد و حضرت بلال جدیداً تأسیس و اعمار گردیده و همچنان اعمار ۹ باب مکتب مرکزی و لیسه نسوان آقچه نیز شامل پروسه ساخت و ساز نهاد های تعلیمی می باشند که از بودیجه انکشافی وزارت معارف تمویل می گردند. به گفته او با اعمار و ساخت مکتب های یاد شده زمینهٔ آموزش در یک تایم برای ۷۰۰۰ شاگرد اعم از پسر و دختر فراهم گردیده است.در بخش ترمیم و مرمت کاری مکاتب می توان از ۱۱ باب مکتبی یاد کرد که در مرکز ولسوالی های خواجه دوکو- مردیان و فیض آباد باز سازی شده اند.آقای یشین سهمگیری مردم در ارائه خدمات تعلیمی در این ولایت را قابل توجه دانسته و می گوید که مردم علم پرور ولایت جوزجان در حمایت از سال معارف نه تنها در بازگشایی ۸۶ باب مکتب مسدود جد و جهد مضاعف به خرج دادند، بلکه غرض اعمار مکاتب جدید در نقاط مختلف این ولایت مجموعاً موازی ۴۶۲ جریب زمین شخصی خویش را برای معارف وقف و اهداء نموده اند.علاوتاً در همکاری های مستمر و تنگا تنگ با معارف وعده هر گونه همکاری را در بهبود وضعیت معارف و حراست از حریم مقدس نهادهای تعلیمی و تربیتی سپرده اند.محترم عبدالحی یشین همچنان می گوید که ترمیم و بازسازی ۱۶ باب مکتب را که در ولسوالی قوش تیپه و درزاب به اثر جنگ ها قسماً آسیب دیده بود و هم تکمیل نمودن پروژه های تحت کار این ریاست را در زمرهٔ پلان های عاجل خویش در جریان امسال دانسته و خاطر نشان نمودند که توزیع کتب درسی به مکاتب که جدیداً گشایش یافته است، نیز آغاز گردیده است.هم چنان رئیس معارف جوزجان از رسیدن به موقع کتاب های درسی به این ولایت از وزارت معارف و بالاخص ریاست ارتباط و آگاهی عامه سپاس و اظهار خرسندی نمود.آقای یشین از نبود تعمیر برای ۱۸۴ باب مکتب و شعبات اداری ریاست معارف جوزجان، کمبود میز، چوکی و آب آشامیدنی در ۲۶۳ باب مکتب را از مشکلات موجود معارف در این ولایت یاد کرده افزودند که تحت حمایت مقام رهبری وزارت معارف برای حل این مشکلات نیز برنامه هایی روی دست گرفته شده است.

برنامه مدیریت کتابخانه برای ترویج فرهنگ کتابخوانی در ولایت خوست

برنامه مدیریت کتابخانه برای ترویج فرهنگ کتابخوانی به کمک مالی سازمان توسعه بین المللی ایالات متحده آمریکا (USAID) و همکاری تخنیکی بنیاد آسیا (The Asia Foundation) توسط موسسه انکشاف تعلیمی واجتماعی صلح (PESDO) برای متعلمین دوره ابتداییه (۱-۶) در ۴۲۸ مکتب در ۳۴ ولایات افغانستان تطبیق میگردد. در مجموع به تعداد ۱۷۹۴ سرمعلم، کتابدار، استاد دوره ابتداییه واعضای نظارت از ۳۴ ولایت در سیمینار های چهار روزه این برنامه اشتراک نمودند. هدف این سیمینار معیاری سازی کتابخانه های مکاتب وعلاقمند نمودن متعلمین دوره ابتداییه به کتاب و کتابخوانی میباشد. از جمله ۳۴ ولایتی که این برنامه در آن تطبیق یافته یکی هم ولایت خوست میباشد که ۲۵ مکتب در آن زیر پوشش این برنامه است. پس از راه اندازی سمینار چهار روزه، طی ماه گذشته تغییر مثبت و چشمگیری در زمینه ترویج فرهنگ کتابخوانی و مدیریت کتابخانه در مکاتب این ولایت رونما گردیده که نمایانگر یک تحول بزرگ است. پس از حمایت های تخنیکی و نظارت های متوالی و سازنده توسط موسسه PESDO از مکاتب ولایت خوست، لیسه عالی نسوان ملالی سادات با تطبیق نمودن آموخته های سیمینار و ترویج فرهنگ مطالعه و کتابخوانی به بهترین وجه آن، توانست لقب مکتب بهتر ماه را بدست آورد. جهت تشویق مکتب و سایر مکاتب آن ولایت، موسسه PESDO برنامه تشویقی با شکوهی را در مکتب برگزار نمود که در آن نماینده معارف ولایت خوست، آمر نظارت شهر، اعضای نظارت، نماینده بنیاد آسیا، عالمان دین، اولیای شاگردان ، مدیران مکاتب، استادان و شاگردان لیسه ملالی سادات که مجموعا تعداد شان به ۱۱۴۸ تن میرسیدند اشتراک نمودند. لیسه نسوان ملالی سادات نسبت به ۲۴ مکتب دیگر این ولایت دست آورد های بیشتری پس از راه اندازی سمینار مطابق به معیارهای داده شده در جریان یک ماه داشته است که بدین ملحوظ توانست لقب مکتب بهتر ماه را بدست آورد. از جمله دست آورد های این مکتب استفاده چشمگیر ۷۳۰ تن شاگردان دوره ابتداییه از کتابخانه، آشنایی ۹۱۰ تن شاگرد با موقعیت کتابخانه و کتب ، و توزیع ۲۴۹ عدد کارت کتابخانه می باشد. همچنان ۹۲۰ جلد کتاب از طرف استادان و اولیای شاگردان به کتابخانه مکتب اهدا گردیده و ۵۵۱ جلد مجله توسط شاگردان دوره ابتداییه ترتیب و در ۱۰ صنف اصول صنفی و کتابخانه های صنفی ترتیب یافته که رشد بی پیشینه و حرکت سریع این مکتب را در راستای ترویج بهتر فرهنگ کتابخوانی نشان می دهد . در اخیر پروگرام تقدیر نامه ها به اساتید بیشتر فعال، شاگردان ابتداییه که بیشترین کتب را مطالعه نموده بودند، از جانب اعضای کمیته کتابخانه و اعضای نظارت که در این عرصه اشتراک نموده بودند اهدا گردید.

کلی

زه له ښار خسته خسته یم ته له کلي یې خسته
نه په کلي کې خوند پاتې نه مو ښار دی ښایسته
هم له کلي هم له ښاره اخلاص کله شولو یاره
لویان قتل کړي په فخر کوچنیان عقده په زړه
یو دبل سرته مو ایښې دښمنۍ کې ښه تکړه یو
په یو بل نوم سره وژنو ژوند او مرګ مو عجیبه
په خوله واړه مسلمان یو او په زړو خشن خشن
د خپل ورور په مرګ غازي یو څه عجیبه فیصله
که په هر لوري کې مړه شو شهادت مو نصیب کیږي
زه خو نه منم دا لاره راته ښکاري سرچپه
اکبري مسلماني یوازې خولو کې اوړي راوړي
یو دبل په ورکیدو کې مونږه خومره یو تکړه

رالیږونکی: فرید

وطن

جان و تن من باد فدای وطن من
آری به فدای وطنم جان و تن من
جان چیست؟ ز جان بهتر و شیرین‌تر و خوشتر
گر زانکه مرا هست، فدای وطن من
امّید که هر روز جوان‌تر شود از پیش
این کشور دیرینه و ملک کهن من
ای مام وطن، تا به ابد هیچ نباشد
جز زمزمه عشق تو زین پس سخن من
پروانه‌صفت مهر تو سوزد پر و بالم
ای شمع رخت، روشنی انجمن من

ارسالی: نجیبه

فریاد

ورځ تر بله خرابیږي دا وطن
په نفاق کې نه جوړیږي داوطن

د بې رحمه او مکار دښمن دلاسه
هره خوا په اور سوزیږي دا وطن

په قومونو او خیلونو یو بیل شوي
جنګ،جګړوسره ورانیږي دا وطن

د ډالرو او کالداروپه حساب کې
په پردو باندې خرڅیږي دا وطن

په هر لوري بې وسي ده مایوسي ده
ټول په وینو کې لمبیږي دا وطن

د وطن ټوله هستي یې رانه لوټ کړه
کار زحمت باندې جوړیږي دا وطن

لا ترڅو به مونږ په خپلو کې جنګیږو
ځان ،ځاني کې تباه کیږي دا وطن

افغاني مینه، احساس که مو نصیب شي
سر منزل ته به رسیږی دا وطن

رالیږونکی: **فرهاد**

کافر قلعه فراه

کافر قلعه قلعه ای باستانی با دو هزار سال قدامت تاریخی در ولایت فراه موقعیت دارد که بر اساس شاهنامه فردوسی متعلق به کک کهزاد بوده ودر ۱۵ کیلو متری شهر فراه بر فراز کوهی مرتفع آثاری از یک بنای تاریخی دیده شده که آنرا کافر قلعه می نامند حصار های این قلعه از سنگ وآجرهمراه با گچ ساخته شده به گفته رئیس اطلاعات و فرهنگ فراه کافر قلعه از آثار بزرگ تاریخی و باستانی سیستان سابق و فراه فعلی است و احتمالآ بیش از دو هزار سال قدامت تاریخی دارد .

بر اساس روایت شاهنامه فردوسی این بنای با شکوه روزگاری از بزرگترین قلعه های سیستان زمین بوده و قسمت بالای این قلعه با ساختمان زیبا و تخت سلطنتی مزین است که زنده گی اشخاص مرفه همان زمان را نشان می دهد یکی ا ز شگفتی های این قلعه وجود چاهی با دیوارهای لغزنده و عمیق حدود ده متر میباشد برخی معتقد اند که از آن به حیث زندان استفاده میکردند و گزارشگران داخلی و خارجی زیادی به خاطر دیدن از این بنای تاریخی به فراه سفر میکنند .

ارسالی: **عابد**

خواص درمانی شیر شتر

تاثیرات شگفت انگیز وخواص درمانی شیر شتر آنچنان قوی وآشکار است که در برخی کشورها انواع کلینیک‌های تخصصی برای درمان انواع بیماریها با شیرشتر تاسیس شده است.شیر شتر نسبت به شیرگاو وشیرگوسفند خوشمزه‌تر می‌باشد و چربی آن نیز سبک‌تر است.شیر شتر برای درمان بیماری‌های کبد،کم خونی، سل و بیماری‌های هنگام پیری و شکنندگی استخوان‌ها و نرمی استخوان در کودکان و برای درمان سرماخوردگی، تب و آنفولانزا مفید است.شیر شتر همچنین در درمان بیماری‌های تنفسی از جمله سل بیماری‌های معده و روده بزرگ، اختلالات گوارشی، کاهش قند، فشار خون، تنظیم ضربان قلب، تنفس و گرمازدگی مفید می‌باشد.با توجه به تحقیقاتی که اخیراً درباره مصرف شیر شتر برای مادران باردار انجام دادند متوجه شدند که مصرف شیر شتر برای نوزاد و مادر مفید و در سلامتی آنها موثر است.محققان از شیر شتر برای درمان بیماران مبتلا به ایدز هم درسطح دنیا استفاده کرده وبه پیشرفت‌های خوبی هم دست یافته‌اند.استفاده از شیر شتر ۷۰تا۸۰ درصد ازویتامین‌ها وپروتئین‌های مورد نیاز بدن راتامین می‌نماید .شیر شتر آنچنان منبع سرشاری ازماده معدنی بنام آهن است که برخی معتقدند مصرف مناسب و مداوم آن انسان را از هر نوع شیری بی نیاز می کند حتی نوزادان را از شیر مادر

ارسالی: **عبدالواسع**

راز زندگی

اگر در دل کسی جایی نداری، فرش زیر پایش هم نباش، جایی که بودن و نبودنت هیچ فرقی نداره، نبودنت را انتخاب کن اینگونه به خودت احترام گذاشتی.محبوب همه باش، معشوق یکی مهرت را به همه هدیه کن، با هر رفتنی اشک نریز و با هر آمدنی لبخند نزن شاید آنکه رفته بازگردد و آنکه آمده برود آنقدر محکم و مقتدر باش که با این محبت ها و مهر ها زمین‌گیر نشوی.لازم است گاهی در زندگی، بعضی آدم هارا باید کم کنی تا خودت را پیدا کنی. بعضی آدم ها را باید دوست داشت اما بعضی از آدم را فقط باید داشت.

ارسالی: **عزیر**

خواص و فواید هل سبز برای سلامت، زیبایی و درمان

هل سبز گیاهی متعلق به جنوب شرق آسیا و دارای خواص ویژه ای در طب سنتی است و میتوان بسیاری از بیماری ها را با آن درمان کرد. هل سبز یکی از قدیمی ترین ادویه جات در جهان است و در مصر باستان برای خواص دارویی اش استفاده می شد و رومی ها و یونانی ها از این ادویه برای عطر و بوی آن استفاده می کردند؛هل دارای خواص ضد میکروبی است که باعث افزایش سلامتی دهان می شود؛ هل می تواند به جلوگیری از پوسیدگی دندان کمک کند و در درمان تنفس بد کمک می کند. هل به طور موثری فشار خون را کاهش می دهد؛ می توانید هل را در سوپ و حتی خوراکی های پختنی بریزید تا سطح فشار خون شما را کنترول کند.هل حاوی اجزای متعددی است که لخته شدن خون را کاهش می دهد.

ارسالی: **شمس الحق**

فرجام

ای رفته براه کین فرجام چی خواهی کرد؟
جُز آن که شوی آخر بد نام چی خواهی کرد؟
از نیت شوم تو ما خانه بدو شانیم
با سوخته گان درد ای خام چی خواهی کرد؟
از ثروت و مال و زر نام ات نشود جاوید
آندم که شود پول ات اتمام چی خواهی کرد؟
شاید که روی بالا مانند الاغ از جهل
پایان نشوی آسان از بام چی خواهی کرد؟
از دور چو دهُل آید آوازه تو ام گاهی
از بوسه فرستادن باپیغام چی خواهی کرد؟
در سر که نباشد عقل بیهوده تلاش هیچ است
دایم نبود با تو ایام چی خواهی کرد؟
دعوای خرد کردن خود مضهر نادانیست
با اهل ادب گردی همگام چی خواهی کرد؟

ارسالی: **حمیده**

غزل

دا په خړو سپېرو ځمکو سره ګلونه څه ښه ښکاري
دا په جګو لویو غرو کې ابشارونه څه ښه ښکاري
د بلبل د مینې چیغې د ګلبڼ په نندارو کې
دا د عشق پنجو څېرلي ګرېوانونه څه ښه ښکاري
د بلتون له ناروا نه د جرس چیغې اشنا ته
هم د شپې تورو تیارو کې حکمتونه څه ښه ښکاري
د اسمان په جګه غاړه کې امېل د ستورو ګوره
هم سپوږمۍ ته نظر وکړه مشالونه څه ښه ښکاري
پتنګ ځان په ډیوه سوځي له خلیل نه یې زده کړي
دا د اور په سرو لمبو کې وصلتونه څه ښه ښکاري
زما عذر ستا ادا وي ، زه زړېږمه ته خاندې
مینه ناکې چې شپې وي فریادونه څه ښه ښکاري

رالیږونکی: **حسنا**

Weekly Marif Newspaper
Established 2002, Issue No 244, Month – December 2018
Ministry of Education Cultural and Social Issue

افتتاح برنامهٔ آموزش عالی رهبران څارندوی

دکتر محمدمیرویس بلخی سرپرست وزارت معارف پنجمین کورس آموزش

عالی لیدران یونت، بخش څارندوی (Wood Badge)را در کابل افتتاح نمود.

څارندوی بیش از یکصد سال قبل از امروز به خاطر بهتر شدن وضعیت مدنی شهروندان و نجات جوامع از مشکلات، ایجاد شده که افغانستان در سال ۱۳۱۰ توانست څارندوی را در بخش های اجتماعی چون تنظیم امور مکاتب، حفاظت از محیط زیست، محو خشونت های طبقاتی و ده ها موارد دیگر ایجاد کند.

دکتر محمد میرویس بلخی سرپرست وزارت معارف با توجه به دست آورد ها و رشادت های اخیر څارندوی افغانستان برای معارف در کابل و ولایات افغانستان گفت: معارف افغانستان دو ماموریت بزرگ تعلیمی و تربیتی دارد که تربیت نمودن یک نسل متعهد، با تهذیب، وطن دوست و نسل مسئولیت پذیر از استراتیژی اصیل وزارت معارف بوده و امروزه څارندوی افغانستان نخستین پله های آن را برای رسیدن به یک جامعه عالی می پیماید. دکتر بلخی افزود: وظیفه څارندوی همه روزه زیادتر شده و توقع معارف و شهروندان افغانستان از نسل متعهد به معارف افغانستان بیشتر است.

طبق آمار اخیر نودو شش هزار داوطلب څارندوی در افغانستان موجود بوده و برنامه های آموزشی برای بلند رفتن ظرفیت این څارندویان میتواند در خصوص رسیدن به اهداف بزرگ، معارف افغانستان را کمک کند.

خانم مارنی گوستفین رئیس اجرایوی موسسه پارسا "حمایت کننده څارندوی در افغانستان" از مهیا سازی زمینه های رهبری وزارت معارف در خصوص اجرایی شدن خواست ها و پیشنهاد های څارندوی در افغانستان امتنان نموده گفت: ما به دنبال ارتقای ظرفیت څارندویان در افغانستان هستیم و انتظار داریم در آینده نزدیک څارندوی افغانستان عضویت څارندویان بین المللی را اخذ نمایند.

در اخیر این برنامه تفاهم نامه میان وزارت معارف و موسسه "پارسا حمایت کننده څارندوی افغانستان" به امضا رسیده و مربیان و نماینده های څارندوی ولایات از جانب دکتر محمد میرویس بلخی مورد تقدیر قرار گرفتند.

ډاکټر محمد میرویس بلخي د خصوصي ښوونځیو د اتحادیې له غړو سره وکتل

د پوهنې وزارت د سرپرست ښاغلي ډاکټر محمد میرویس بلخي او د خصوصي ښوونځیو د اتحادیې غړو ترمنځ لیدنه کې د یادو ښوونځیو د ستونزو او مشکلاتو او د هغوی د ټینګار وکړ .

د کابل د خصوصي ښوونځیو د اتحادیې مرستیال خان محمد نوري د خصوصي ښوونځیو ستونزو او مشکلاتو ته د پاملرنې او له هغوی سره د

اصولي فعالیتونو په اړه خبرې اترې وشوې .

په دې لیدنه کې ښاغلي بلخي وویل، چې اقتصادي لید باید پر خصوصي زده کړو حاکم نه وي، ځکه له اقتصادي پلوه معارف ته نظر کول د پوهنې بنسټیز رسالت ته چې ښوونه او روزنه ده، زیان رسوي .

د پوهنې وزارت سرپرست دغه راز خصوصي ښوونځي د پوهنې وزارت همکار وبلل او له قانوني مجوز سره سم یې د هغوی پر اصولي فعالیتونو همکارۍ له امله د پوهنې له سرپرست وزیر څخه مننه وکړه، ډاډ یې ورکړ چې دغه اتحادیه هڅه کوي په راتلونکي ښوونیز کاَل کې ټول خصوصي ښوونځي له قانوني جواز سره سم په اصولي ډول د هېواد بچیانو ته د ښوونې او روزنې خدمتونه وړاندې کړي.

د یادولو وړ ده، چې اوسمهال په ټول هېواد کې څه باندې ۱۴ زره خصوصي ښوونځي فعالیت کوي.

د پوهنې سرپرست د کابل ولایت د پوهنې اړوندو ستونزو پر حل ټینګار وکړ

د پوهنې وزارت سرپرست ښاغلي ډاکټر محمد میرویس بلخي د کابل ولایت له یو شمېر اوسېدونکو او مشرانو سره په لیدنه کې ددې ولایت د پوهنې اړوندو ستونزو او مشکلاتو د حل ژمنه وکړه .

په دې لیدنه کې د کابل ولایت یادو اوسېدونکو ددې ولایت د معارف اړوندې ستونزې او مشکلات د پوهنې وزارت له مشرتابه سره شریک کړل او د هغو پر حل یې ټینګار وکړ .

د پوهنې وزارت سرپرست د کابل اوسېدونکو د ستونزو له اورېدو وروسته ژمنه وکړه، چې یادې ستونزې به په جدي ډول تعقیبوي او د حل لپاره به یې مسوولو چارواکو ته لازمې سپارښتنې وکړي .

ددې لیدنې په پای کې د کابل ولایت اوسېدونکو د افغانستان د پوهنې نظام د وضعیت د ښه والي یادونه وکړه او په دې برخه کې یې د پوهنې وزارت د سرپرست ښاغلي ډاکټر محمد میرویس بلخي هلې ځلې وستایلې .

د لوګر د هلکانو ښوونځیو زده کوونکو ته نوی یونیفورم غوره شو

د لوګر د پوهنې ریاست له خلکو سره تر سلا مشورو وروسته د هلکانو ښوونځیو زده کوونکو ته نوی یونیفورم جوړ کړی .

یاد یونیفورم، چې آبي رنګ لري له لومړي تر دولسم ټولګي پورې ټولو زده کوونکو ته د جامو په بڼه یو شانته انتخاب شوی دی .

دغه یونیفورم د ښوونځیو له مسوولانو سره تر خبرو اترو وروسته د خلکو او والدینو شورا مشورې ته په کتو غوره شوی دی.

د لوګر د پوهنې رئیس عبدالوکیل کلیوال وایي، چې د یادو کالیو رنګ او ډول د ښوونځیو مدیرانو، سرښوونکو، ښوونکو او د زده کوونکو د کورنیو غړو ته وړاندې شوی او دوی منلی دی .

د پوهنې رئیس زیاته کړه، چې د هلکانو په ښوونځیو کې د زده کوونکو یونیفورم جبري دی او ټول زده کوونکي باید یاد یونیفورم د خپلو ځانونو لپاره جوړ کړي .

نوموړي وویل، چې یاد کار یې د زده کوونکو د پېژندګلوۍ، په ښوونځیو کې د لا ښه نظم راوستلو او ښوونځیو ته د زده کوونکو د ډول ډول جامواغوستلو د مخنیوي په موخه کړی دی .

هغه د زده کوونکو د کورنیو له غړو غوښتنه وکړه، چې خپلو زامنو ته د یادو کالیو په برابرولو کې مرسته او همکاري وکړي .

له بل لوري د لوګر د ښوونځیو زده کوونکي د یاد یونیفورم انتخابېدو ته خوښ دي او وایي چې دوی د پوهنې ریاست تر لاربښوونې وروسته په خپله خوښه ځانونو ته یادې جامې ګنډلې دي .

هغوی زیاتوي، چې دوی هره ورځ په یادو جامو ښوونځیو ته ځي، عام خلک یې هرکلی کوي او د دغو جامو په اغوستلو سره د خلکو په منځ کې د زده کوونکو هویت څرګند شوی دی .

د یادونې وړده، چې له دې مخکې د لوګر د هلکانو ښوونځیو زده کوونکو کوم ځانګړی یونیفورم نه درلود او زده کوونکي به ښوونځیو ته په ډول ډول جامو ورتلل.

مسوول مدیر: محمد نسیم "عیاذ"
کتنپلاوي: محمد کبیر حقمل– معراج زماني– استاد ګل رحمان رحمان
عبدالصبور غفراني – محمد اکرم وفادار
خبریال: – محمد اشرف رسولي
کمپوز و ډیزاین: بریالی رحمانزی
شمیر: ۵۰۰۰
دیجیتل: (۰۷۲۹۸۱۹۰۳۳)
ایمیل: marif.newspaper.moe@gmail.com
پته: دکابل ښار، محمد جان خان واټ، د پوهنې وزارت د اړیکو او عامه پوهاوي ریاست، د پوهنې اوونیزې مدیریت